

ce Haškova Švejka. Byl schopen z paměti přednášet celé kapitoly z této knihy. Jeho mimořádná paměť byla ve výpočtové kanceláři ČKD Elektrotechnika všeobecně známa. Znal z paměti čísla specifikací strojů, které se vyráběly třeba i před dvaceti lety.

Považoval jsem za svoji povinnost napsat toto stručné připomenutí běhu života mého nejen prvního šéfa v ČKD, ale také pozdějšího kamaráda a přítele, po kterém zbyla nikoliv jenom vzpomínka, ale také řada dodnes provozovaných technických děl.

Čest jeho památce

prof. Ing. Jiří Pavelka, DrSc.,
ČVUT Praha

Redakce Elektro byla v posledních letech místem několika milých setkání s panem Zdeňkem Ledrem. Například v roce 2005 mu zde byla při příležitosti jeho dvaadvadesátých narozenin předána Cena společnosti Siemens – viz Elektro č. 12/05. Ještě předtím, v Elektro č. 7 téhož roku, jsme uveřejnili autorský článek pana Z. Ledra ke 138. výročí objevu dynamoelektrického principu Wernerem Siemensem (roku 1867). Ani v tomto článku nezapřel pan Zdeněk Ledr hlubokou znalost a trůfám si říci i lásku k pohonářské problematice.

Nedávno, v říjnu 2007, při příležitosti jeho 94. narozenin, byla panu Z. Ledrovi udělena cena České elektrotechnické společnosti s plaketou nazvanou Ocenění za ce-

loživotní přínos k rozvoji elektrických pohonů (obr. 1). Po jejím udělení se na Katedře elektrických pohonů a trakce ČVUT Praha konalo slavnostní, ale zejména přátelské setkání kolegů a spolupracovníků s jubilantem (obr. 1 a obr. 2).

Přestože jsem o osobnosti pana Zdeňka Ledra slyšel již dříve, osobně jsem se s ním setkal až v jeho pokročilém věku. Z krásné modrých očí tohoto člověka a odborníka, který svou erudici plně a významně položil na oltář české elektrotechniky, vždy vyzařovalo jakési milé šibalství, za kterým se vedle hlubokých znalostí skrývalo i neobyčejné lidství.

Ing. Jiří Kohutka, redakce Elektro

Za Ing. Izraelem Brandem

V roce 2001 jsme v Elektu otiskli meidailon k 80. narozeninám významného českého elektrotechnika a průkopníka výpočetní techniky Ing. Izraela Branda, který v roce 1968 emigroval do Kanady. Nyní nám z Kanady přišla smutná zpráva, že Ing. Brand na konci minulého roku zemřel. Proto, na rozloučenou s tímto nevšedním člověkem, přinášíme krátký nekrolog.

Ing. Brand se narodil 21. 12. 1921 na Slovensku v Humenném v tradiční židovské rodině ze Stakcina v okresu Snina. Školní léta prožil v Przemyslsku v Polsku, kam byl jeho otec služebně přeložen. Zde v roce 1939 maturoval kromě milované matematiky a fyziky také z latiny.

V nacionalistickém a bigotním Polsku se jako žid a cizinec setkával s různými pova-

hami lidí, a sbíral tak své první zkušenosti. Ty byly vlivem tehdejších předsudků mnohdy trpké, dobře byl však přijímán svými spolužáky i učiteli. To mělo zřejmě i pozitivní vliv na jeho charakter a na jeho další životní dráhu. Poznal, že píle a její výsledky vzbuzují respekt i u nepřátel. Zřejmě ho zocelily i prožitá historická katastrofy – velká hospodářská krize, okupace Československa a vznik Slovenského štátu, jehož občanem se automaticky stal, i vojenská porážka Polska nacistickým Německem.

Ing. Brand byl již jako zkušební technik v někdejší Kolbence (ČKD Elektrotechnika) velmi oblíben pro svůj kamarádský a odborný – lze říci až nenápadně poučující vztah k mladým spolupracovníkům a vrstevníkům, dělníkům i technikům. I později,

ve funkci inspirujícího ducha výpočetního střediska v ČKD Praha, podobně jako starší řeční filozofové, uměl otázkami vést své „učedníky“ k poznání nejen profese, ale i života. A takhle mohl za „panem Brandem“ kdykoliv přijít pro jeho erudovaný názor na problém každý, kdo řešil něco odborného nebo i osobního. Jeho rady a názory nevyplývaly jen z jeho nadprůměrné inteligence a erudice, ale také z jeho trpkých životních zkušeností pronásledovaného žida ze Slovenska, mnohokrát zraněného vojáka z východní fronty druhé světové války a „poddaného“ stalinského režimu, o kterých mluvil jen velmi málo.

Víme, že i v Kanadě zanechal významnou a světlou stopu českého inženýra, odbornou i lidskou, a proto by neměl být ani u nás, ani

Zemřel Ing. Jaroslav Vokálek, CSc.

Smutná zpráva zasáhla v lednu 2008 elektrotechnickou veřejnost. Zemřel Ing. Jaroslav Vokálek, CSc., který mnoho let pracoval v EGÚ Praha. Role autora této zprávy in memoriam jsem se ujal sice se smutkem, ale rád, protože jsem ho blíže poznal osobně i v odborné oblasti. Jestliže bych měl jeho činnost a povahu charakterizovat stručně několika slovy, byly by to vrcholná odbornost, vstřícnost a ochota. V současné době takových charakterů bohužel stále ubývá.

Snad jako jeho přítel si mohu dovolit napsat tento sloupek. Kdykoliv jsem za ním zašel na konzultaci odborných problémů, vždy byl ochoten a připraven pomoci bez jakýchkoliv požadavků na odměnu. Nejen mně, ale také mým spolupracovníkům vždy ochotně a s pečlivostí jemu vlastní vyhověl, šlo-li o překlady materiálů IEC nebo CENELEC. Také díky jemu měly tyto překlady vysokou odbornou i jazykovou úroveň a nikdo neměl pochybnosti ani o terminologii, ani o věcné správnosti výkladu příslušného problému.

Mám-li shrnout zásluhy Ing. Jaroslava Vokálka, CSc., o rozvoj elektrotechniky v České republice, jmenuji především jeho spoluúčast na vytváření normy o ochraně před bleskem ČSN EN 62305 a dále konzultace ohledně měřicí techniky v této oblasti.

Závěrem bych rád dodal, že v osobě Ing. Jaroslava Vokálka odešel nejen člověk, který představoval ryzí charakter, ale také odborník s vyhraněným a vyzrálým přístupem k problematice elektrotechniky. Prosím proto všechny, kteří ho znali, aby alespoň krátkým zamyšlením přispěli k uctění jeho památky.

Ing. Zdeněk Rous, CSc.